

Pintavesien ekologisen tilan alustava luokittelu Kalajoen alueella

Kalajoen vesienhoitoryhmä 8.11.2019

Vaikuta vesiin!

Pintavesien tila-arviot kuuden vuoden välein

- Osa vesien- ja merenhoidon suunnittelua, joka perustuu vesi- ja meristrategiapuitedirektiiveihin ja lakiin vesien- ja merenhoidon järjestämisestä
- Tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä ja Itämerä niin, ettei pintavesien ja pohjavesien tai Itämeren tila heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä
 - 1. tila-arvio vuosien 2000-2007 aineistoista valmistui 2008 (vain suurimmat vesistöt)
 - 2. tila-arvio vuosien 2006-2012 aineistoista valmistui 2013
 - 3. tila-arvio vuosien 2012-2017 aineistoista valmistui 2019
 - Luokittelu vahvistetaan vesienhoitosuunnitelmassa 2021
- 2. ja 3. tila-arvion periaatteet, muuttujat ja niiden luokkarajat pääosin ennallaan
 - hydro-morfologiset (mm. keskimääräinen talvialenema, vaellusesteet) tekijät aikaisempaa vahvemmin huomioon ekologisessa luokittelussa
 - Paineiden arvioinnissa päivitetty Vemala-malli

Tarkastelun kohteena ensisijaisesti biologiset laatutekijät

	Joet	Järvet	Rannikkovedet
Kasviplankton		✓	✓
Vesikasvit		✓	✓
Piilevät	✓	✓	
Pohjaeläimet	✓	✓	✓
Kalat	✓	✓	
Fysikaalis-kemialliset tekijät	✓	✓	✓
Hydrologis-morfologiset tekijät	✓	✓	✓

Ekologisen tilan perusteella pintavedet jaetaan viiteen tilaluokkaan ja ne merkitään oheisin värikoodein.

Erinomainen | Hyvä | Tyydyttävä | Välttävä | Huono

- Luokittelu perustuu Hertta-tietojärjestelmän rekistereihin tallennettuihin tietoihin
- Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Luonnonvarakeskus luokittelun kehittäjiä
- Luokittelussa käytettävää tietoa tuottavat velvoitetarkkailut, ELY-keskuksen seurannat, tutkimushankkeet, kartoitukset, YVA-selvitykset
- Riskiarviossa huomioidaan paineet SYKEN VEMALA-mallin avulla
- Toimenpiteet määritetään paineiden kautta

Vaikuta vesiin!

Vesimuodostuma	KeVoMu	Tyyppi	Ekologinen tila	Riskiarvo
Iso-Kähtävä	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Ei riskissä
Pidisjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	Lv	Välttävä	Ei riskissä
Suojärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Ei riskissä
Reisjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	Rh	Hyvä	Riskissä
Vuohtajärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Tyydyttävä	Ei riskissä
Saarinen	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Tyydyttävä	Ei riskissä
Köyhänjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Riskissä
Kuivajärvi	Ei voimakkaasti muutettu	Mh	Erinomainen	Ei riskissä
Iso Kotajärvi	Ei voimakkaasti muutettu	Mh	Erinomainen	Ei riskissä
Raatejärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Erinomainen	Ei riskissä
Kiljanjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Tyydyttävä	Ei riskissä
Kangaspäänjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Riskissä
Norssinjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	Rh	Hyvä	Riskissä
Saarivesi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Ei riskissä
Korpinen	Keinotekoinen	MRh		
Iso-Juurikka	Voimakkaasti muutettu	MRh		
Erkkisjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	välttävä	Ei riskissä
Settijärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Tyydyttävä	Ei riskissä
Kuusaanjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Tyydyttävä	Ei riskissä
Nurmesjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Riskissä
Hautaperän tekojärvi	Keinotekoinen	Rh		
Kuonanjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Riskissä
Louetjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Erinomainen	Ei riskissä
Aartaminjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Hyvä	Ei riskissä
Pitkäjärvi	Ei voimakkaasti muutettu	Mh	Hyvä	Ei riskissä
Särkijärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Erinomainen	Riskissä
Lahnajärvi	Ei voimakkaasti muutettu	MRh	Erinomainen	Ei riskissä

- 27 järveä, joista 20 matalia runsashumuksisia
- luontainen humuksisuus (veden väri > 90 mg Pt/l) ja keskisyvyys alle 3 m
- Korpinen ja Hautaperän tekojärvi keinotekoisia
- Iso-Juurikka voimakkaasti muutettu: talvialenema yli puolet keskisyvyydestä, eikä hyvää tilaa voida saavuttaa aiheuttamatta merkittävää haittaa tärkeälle käyttömuodolle (tulvasuojelu ja vesivoima)
- Keinotekoisiksi tai voimakkaasti muutetuksi nimetyt luokitellaan toimenpiteiden suunnittelun yhteydessä

Vesimuodostuma	Tyyppi	2. kausi ekologinen tila	3. kausi ekologinen tila	Riskiarvo	Muutoksen syy
Iso-Kähtävä	MRh	Tyydyttävä	Hyvä	Ei riskissä	Uusi aineisto (2014)
Pidisjärvi	Lv	Välttävä	Välttävä	Ei riskissä	
Suojärvi	MRh	ei luokiteltu	Hyvä	Ei riskissä	Uusi aineisto (2014)
Reisjärvi	Rh	hyvä	Hyvä	Riskissä	Klorofyllipit. laskenut, levähavainnot levähaittaseurannassa samoin kokonaistyyppi
Vuohtajärvi	MRh	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Saarinen	MRh	ei luokiteltu	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Köyhänjärvi	MRh	Tyydyttävä	Hyvä	Riskissä	Klorofylli ja ravinteet laskeneet 2000-2005
Kuivajärvi	Mh	Hyvä	Erinomainen	Ei riskissä	Samalla suojelualueella kuin Raatejärvi ja Iso Kotajärvi, jotka erinomaisessa tilassa
Iso Kotajärvi	Mh	Hyvä	Erinomainen	Ei riskissä	Uusi aineisto (2015)
Raatejärvi	MRh	Erinomainen	Erinomainen	Ei riskissä	
Kiljanjärvi	MRh	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Kangaspäänjärvi	MRh	Tyydyttävä	Hyvä	Riskissä	Klorofylli laskenut edelliseen luokittelujaksoon verrattuna, ravinteet samalla tasolla
Norssinjärvi	Rh	ei luokiteltu	Hyvä	Riskissä	Uusi aineisto (vl 2014, 2015 ja 2016)
Saarivesi	MRh	ei luokiteltu	Hyvä	Ei riskissä	Uusi aineisto (vl 2015)
Korpinen	MRh	Keinotekoinen			
Iso-Juurikka	MRh	Voimakkaasti muutettu			
Erkkisjärvi	MRh	Välttävä	Välttävä	Ei riskissä	
Settijärvi	MRh	Hyvä	Tyydyttävä	Ei riskissä	Menetelmällinen muutos (talvialenema 50 % keskisyvyydestä)
Kuusaanjärvi	MRh	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Nurmesjärvi	MRh	Hyvä	Hyvä	Riskissä	
Hautaperän tekojärvi	Rh	Keinotekoinen			
Kuonanjärvi	MRh	Tyydyttävä	Hyvä	Riskissä	
Louetjärvi	MRh	ei luokiteltu	Erinomainen	Ei riskissä	Uusi aineisto (2018 vedenlaatuaineisto)
Aartaminjärvi	MRh	Hyvä	Hyvä	Ei riskissä	
Pitkäjärvi	Mh	Hyvä	Hyvä	Ei riskissä	
Särkijärvi	MRh	Hyvä	Erinomainen	Riskissä	Uusi aineisto (2014 ja 2015)

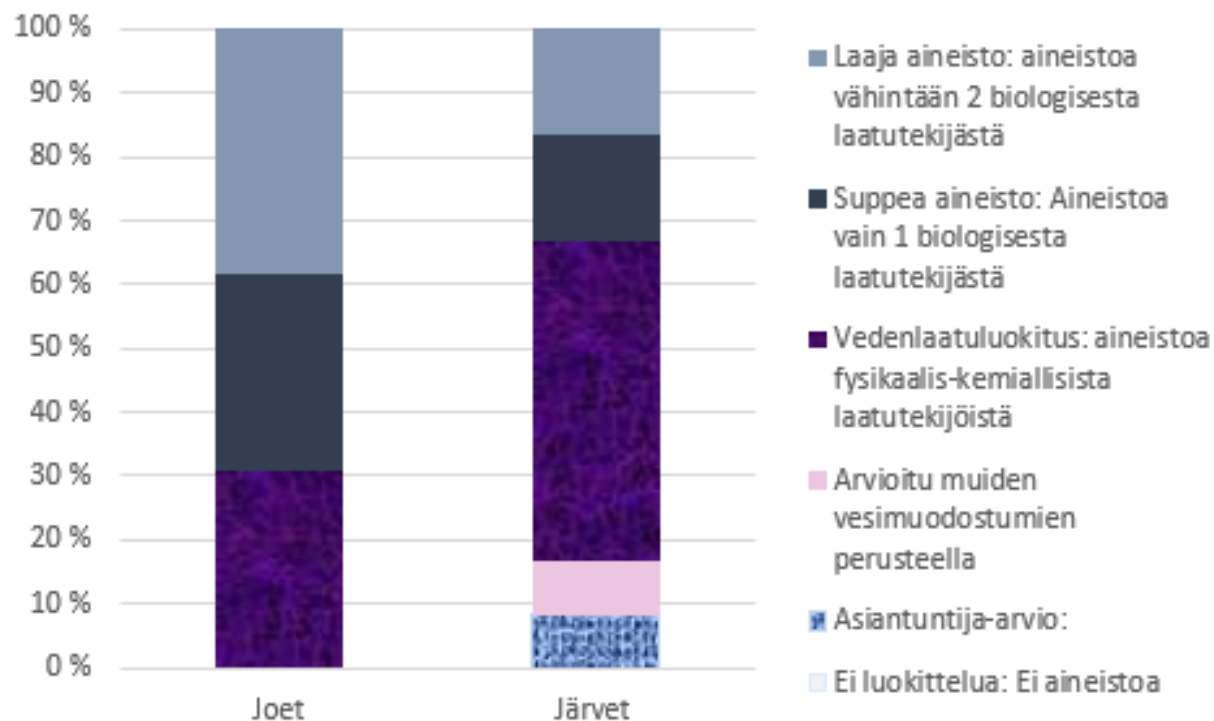
Vesimuodostuma	Tyyppi	2. kausi ekologinen tila	3. kausi ekologinen tila	Riski-arvio	Muutoksen syy
Kalajoen alaosa	St	Välttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	Kokonaistyyppipitoisuus laskenut edelliseltä luokittelukierrokselta (muutos > 15 %). Kalaston luokka noussut välttävästä tyydyttävään joskin koealoja vähemmän.
Vääräjoki	Kt	Tyydyttävä	Hyvä-	Riskissä	Kokonaistyyppipitoisuus laskenut edellisestä luokittelujaksosta (muutos > 15 %).
Siiponjoki	Kt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	Luokittelujaksolla ei alhaisia pH-lukuja
Pylväsoja	Kt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	Ravinnetaso laskenut edellisestä kaudesta vuoden 2017 tulosten perusteella (vuoden 2014 tulokset puuttuvat rekisteristä)
Eteläjoki_Vuohto	Pt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Lestinpuro	Pt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Malisjoki	Kt	Tyydyttävä	Välttävä	Ei riskissä	Menetelmällinen muutos (mittavat perkaukset ja koskialueiden korvaaminen pohjapadoilla)
Settijoki_Kuusaanjoki	Kt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Nevanoja	Pt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Kuonanjoki	Kt	Tyydyttävä	Tyydyttävä	Ei riskissä	
Hinkuanjoki	Kt	Tyydyttävä	Hyvä	Ei riskissä	Kokonaisfosforipitoisuus laskenut ja ja -tyypipitoisuus kasvanut vuosien 1990-1995 tuloksiin verrattuna.
Syväoja	Kt	Tyydyttävä	Hyvä -	Riskissä	Kokonaisfosforipitoisuus laskenut, tosin havaintoja vähemmän
Lohijoki	Pt	Erinomainen	Hyvä	Ei riskissä	Menetelmällinen muutos (uoman pituudesta suoristettu 35 %)

- 21 jokivesimuodostumaa
- Joet tyypiltään turvemaiden jokia (valuma-alueen turvemaiden osuus > 25 %, luontainen veden väri > 90 mg Pt/l), valuma-alueen mukaan pienet (va < 100 km²), keskisuuret (va 100-1000 km²) ja suuret (va 1000- 10 000 km²)
- 8 nimetty alustavasti voimakkaasti muutetuksi: Järvioja, Kalajoen keski- ja yläosa, Kalajanjoki, Kiljanjoki_Kotijoki, Levonperänkanava_Juurikkaoja, Karsikasoja, Erkkisjärven laskuoja ja Kesonoja

Vaikuta vesiin!

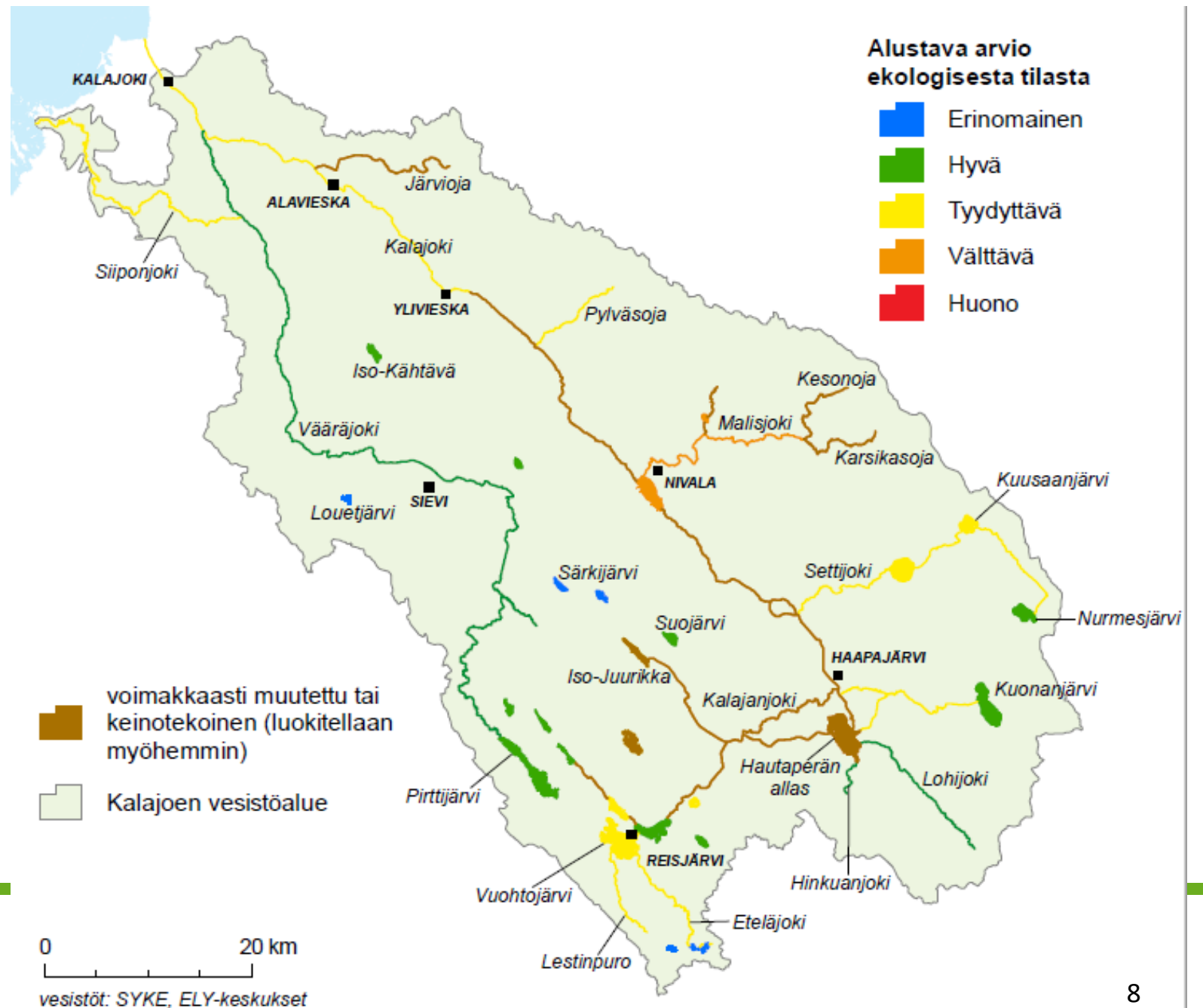
Vesimuodostumien luokittelun tietopohja vaihtelee

Luokituksen taso Kalajoen vesistöalueella

Vaikuta vesiin!

- Alustava luokittelu löytyy paikkatieto.ymparisto.fi/vesi kartta
- Myöhemmin VEMU III julkiseksi, sisältää kaikki luokittelun tiedot
- Luokittelusta kuullaan osana vesienhoitosuunnitelmaa

Vaikuta vesiin!